

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมเพื่อฟังสังฆธรรม สังฆธรรมเป็นสิ่งที่เรา
แสวงหา แสวงหามาเพื่อใคร แสวงหามาเพื่อชีวิตนี้ไง ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วชีวิตนี้
มาจากไหน สิ่งมีชีวิตนี้มาจากไหน มาจากบุญกุศลของตน มาจากการกระทำของตน

คนเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนาสอนถึงศรัทธา
ความเชื่อ ให้มีศรัทธาความเชื่อ มีศรัทธาความเชื่อแล้วเข้ามาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

ใครที่มีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าคนที่มีอำนาจวาสนามานกลาง ถ้าเขาอยู่ทาง
โลกเขา อยู่ทางโลกเขา ทางโลกมีแต่การแข่งขัน มีแต่การดิ้นรน ถ้าดิ้นรนแล้วมันต้องมีการ
แข่งขัน มีความทุกข์ความยากในหัวใจ มันมีความเครียด นี่มีความเครียด ที่ฟังอาศัยๆ ใจ ถ้าที่ฟัง
อาศัย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีกในธรรม ตรีกในธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาแล้วตรีกคิดด้วยเหตุด้วยผล ถ้าตรีกคิดด้วยเหตุด้วยผลจะเห็นตาม
ความจริงในพระพุทธศาสนานั้น

พระพุทธศาสนาสอนว่าโลกนี้เป็นโลกของสมมุติ โลกสมมุติ สมมุติบัญญัติ สิ่งที่เกิดขึ้น
มันเป็นสิ่งที่สมมุติ มันสมมุติขึ้นมาทั้งนั้น เวลาสมมุติขึ้นมาทั้งนั้นนะ เวลาใครให้ค่า เวลาเงิน
ทองใช้ในท้องตลาดได้ เขาใช้ในท้องตลาด เวลารัฐเขาประกาศยกเลิกการใช้เงินนั้น เงินทองนั้นก็
เป็นอันเท่านั้น แต่เขายกเลิกการใช้ นี่เห็นความสมมุติมันชัดเจน

สิ่งทีในโลกนี้มันเป็นของสมมุติ แต่สมมุติมันเป็นสมมุติตามความเป็นจริง ถ้าของเป็น
สมมุติๆ คนที่คนพาล ของที่สมมุติไม่ทำอะไรเลย นอนขวางโลกไปตลอดเลย นั่นก็ไม่ใช่ สิ่งที่เป็น
สมมุติก็เลยขวางโลก ไม่รับผิดชอบอะไรทั้งสิ้น ไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น ไม่รับรู้ไม่ได้ สิ่งที่เป็น
สมมุติ สิ่งที่เป็นสมมุติ แต่มันจริงตามสมมุติ

คำว่า “จริงตามสมมุติ” เห็นไหม เราเกิดเป็นคน เรามีพ่อแม่ มีลูกมีเต้า เราเกิดเป็นมนุษย์ ต้องมีความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ หน้าที่การงานของเราทำเพื่อของเรา นี่สิ่งที่เห็นหน้าที่การงานของเรา

เวลาคนที่มิปัญญามากขึ้น เวลาที่มีปัญญามากขึ้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสูงสุดใจ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป การเกิดขึ้นมา การเกิดขึ้นมาเพื่อไปเจอกับความทุกข์ทั้งนั้น ความทุกข์ทั้งนั้นนะ ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ โยมั่งแล้วห้ามลูก นอนแล้วห้ามลูก ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ อารมณ์ที่เกิดขึ้นมา อารมณ์ที่กระทบกระเทือนหัวใจทนไม่ไหว ทุกข์สิ่งที่ความเป็นจริง ทุกข์คือความทนอยู่ไม่ได้ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริงอันหนึ่ง

ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริงอันหนึ่ง เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพ้นจากทุกข์ๆ คนที่มีอำนาจวาสนาน้อยก็บอกว่าจะไปทำลายทุกข์ใจ จะเอาปืนไปยิงทุกข์ใจ จะเอาทุ๊กมาขังไว้ใจ...ไม่ใช่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าพวกเราไม่เคยเห็นทุกข์กันหรอก เราเห็นแต่กากของมันใจ

หลวงตาท่านสอนประจำนะ กิเลสมันจี๊ดหัวใจไปแล้วมันไป เพิ่งตื่นนอน โอ๊ย! ทุกข์ๆๆ นี่กิเลสมันไปแล้ว เราเลยไม่เห็นมันใจ ไม่มีใครเคยเห็นทุกข์ เห็นแต่จี๊ดของทุกข์ มันจี๊ดหัวใจแล้วก็บ่นว่าทุกข์ๆ ใจ

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ทุกข์ควรกำหนด ใครเป็นคนกำหนด ใครเคยเห็นทุกข์บ้าง บ่นกันว่าทุกข์ว่ายากนะ แต่ไม่เคยเห็นความทุกข์ของตนเลย ถ้าเคยเห็นความทุกข์ของตน ทุกข์ควรกำหนด ทุกข์มันเกิดจากอะไร ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ นี่ใจ สมุทัยคือต้นหาความทะยานอยาก สมุทัยนั้นนะคือกิเลส

เวลาเขาบอกว่า กิเลส ตัวมันเป็นอย่างไร ตัวกิเลสมันเป็นอย่างไร จับมันมาฆ่า ถ้าใครเห็นกิเลสได้ ฆ่าให้หมดเลย ถ้าฆ่ากิเลสหมดโลกนี้นะ ทุกคนเราได้มีความสุขไปหมดเลย แล้วมันหมดใหม่ละ เพราะมันไม่เคยเห็นใจ มันไม่เคยเห็น มันไม่เคยรู้จัก ถ้ามันเคยเห็น มันเคยรู้จักนะ ถ้าคนที่เคยเห็น เคยรู้จัก คนที่มีอำนาจวาสนาของเรา

ฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ เวลาฟังธรรมๆ ขึ้นมา แรงปรารถนา ความต้องการของเรา เราต้องการความพ้นจากทุกข์ เราไม่ต้องการให้มีความทุกข์ความยากในหัวใจของเราหรอก แต่สิ่งที่

เป็นความทุกข์ความยากในหัวใจของเรา ปฏิสนธิจิตๆ จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้มันอยู่ที่ไหน เวลาทาง วิทยาศาสตร์เขาพิสูจน์ เวลาเขาพิสูจน์กัน เขาพยายามชวนชวาย พยายามพิสูจน์ของเขา

พุทธศาสนาฯ ผู้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้หอรอก เวลาผู้กับองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีปัญญาเหมือนกัน ชวนชวายหามากับเจ้า ลัทธิต่างๆ ที่ความเชื่อของโลกเขา

ความเชื่อของโลกเขามันเป็นโลกๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ไปทดสอบกับเขาๆ มันไม่มีทางไป คั่นคว่าขนาดไหน ทำขนาดไหน สุดท้ายแล้วมันก็ยังทุกข์ เหมือนเดิมมันนะ ทำอย่างไรมันก็มีความทุกข์ เพราะความทุกข์มันอยู่ในหัวใจใจ ความทุกข์มัน อยู่กับเราใจ ความทุกข์มันติดไปกับเราใจ เห็นไหม ร่างกายกับเงา มีร่างกายกับเงา เงามันติดตัว เราไปตลอดเวลา

ไอนี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นความรู้สึกนึกคิดมันเกิดจากหัวใจเราไปตลอดเวลา แล้วมันก็ เกิดตลอดเวลา แล้วมันก็ไปกำจัดกันที่ไหนล่ะ ถึงเวลาเสร็จแล้ว เวลานั้นอาหารของนางสุชาดา “คืนนี้ถ้าเราไม่ตรัสรู้ เราจะนั่งตายไปเลย” ตั้งแต่ปฐมยาม บุปเพนิวาसानุสติญาณ เวลาจิตมัน สงบแล้ว คนเราจิตสงบแล้ว พอจิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วมันยังไม่ได้เกิดปัญญา พอจิตสงบแล้ว พอจิตมันสงบมันเป็นอิสระกับตัวมันเอง มันทำอะไรมา มันสร้างสิ่งใดมา มันรู้ทั้งนั้นนะ มันทำ สิ่งใดมา มันสร้างสิ่งใดมา เห็นไหม ความลับไม่มีในโลก เราทำอะไรรู้ทั้งนั้นนะ แต่เวลาเรารู้ เรา รู้ในภพชาตินี้ใจ เราไม่รู้จักภพชาติต่างๆ ที่เราเคยผ่านมาใจ

พอจิตมันสงบแล้ว เพราะอะไร เพราะภพชาติใดก็แล้วแต่ ก็จิตดวงนี้เป็นผู้ไปเกิดใจ เวลา บุปเพนิวาसानุสติญาณ พอจิตสงบไปแล้ว มันทำอะไรมามันก็รู้ในสิ่งที่มันทำมา มันเคยเป็น อะไรมันก็รู้สิ่งที่เป็นมาใจ บุปเพนิวาसानุสติญาณ ย้อนอดีตชาติไป ย้อนไปเท่าไรก็ไม่วันจบวัน สิ้น มันไม่มีต้นไม่มีปลายๆ ด้วยสติด้วยปัญญา ชักกลับมา ชักกลับมา สิ่งที่มีมันส่งออก จิตสงบ แล้วอยากรู้อยากเห็น รู้สิ่งที่เราทำมา มันไปตามข้อมูลที่มันรู้ แต่มันไม่จบ ดึงกลับมา

พอดึงกลับมา ทำสัมมาสมาธิ มัชฌิมยาม จุฑุปปาตญาณ จิตถ้ำมันยังไม่ได้ชำระล้างกิเลส เพราะมันยังไม่เกิด เราทำความสงบของใจ เราทำสมาธิกันอยู่ที่นี่ เราทำความสงบของใจนะ เข้า ไปสู่จิตเดิมแท้ของเรา เข้าไปสู่หัวใจของเรา ถ้าเข้าไปสู่หัวใจของเรา มันทำอะไรมันก็รู้ของมัน

ปฐมยาม บุพนิวาसानุสติญาณ ระลึกถึงอดีต จตุปปาตญาณ ระลึกถึงอนาคต ถ้ามันยังไม่สิ้นกิเลส ใครทำกรรมสิ่งใดมา ใครที่นึกเลง ใครที่เป็นคนยิ่งใหญ่ที่ทำทายเป็นจริง กรรมไม่มี การกระทำไม่มี ไอ้พวกที่ทำทายเป็นทำทายนาน ไหนมันก็ทำทายเป็นไป ทำทายเป็นส่วนการทำทายเป็นทำทายเป็นคือกรรม การทำทายเป็นแต่ยังไม่เกิดการกระทำขึ้น แต่ถ้ามันทำสิ่งใดขึ้นมา เวลามันตายไป จิตดวงใดก็แล้วแต่ทำสิ่งใดมา มันจะไปตามนั้นนะ จตุปปาตญาณ ถ้ามันไปมันต้องไปอย่างนั้น ต้องไปอย่างนั้นเพราะเป็นการกระทำอย่างนั้น มันไปอย่างนั้น ถ้าไปอย่างนั้นนะ คึงกลับมา พอคึงกลับมา มัชฌิมยาม ถึงเวลากำหนดของตนให้เต็มทีต่อไป ทำความเป็นจริงของตน

พอจิตสงบแล้วถ้าไม่มีสติปัญญา บุพนิวาसानุสติญาณ จตุปปาตญาณ มันไปโดยกำลังไปโดยข้อเท็จจริง แต่เวลาเป็นจริง เป็นจริงขึ้นมาด้วยมรรค ด้วยมรรคญาณๆ สัตถิ สมาธิ ปัญญา ปัญญาของตนที่เกิดขึ้น สมาธิที่เกิดขึ้น ปัญญาที่เกิดขึ้น ปัญญาที่เห็นอดีตแล้วมันก็ไม่ใช่ เห็นอนาคตก็ไม่ใช่ แล้วปัจจุบันเป็นอย่างไร

นี่ไง สิ่งที่เป็นอย่างไร นี่ไง พระพุทธศาสนาสอนตรงนี้ นี่มัชฌิมปฏิบัติ ความสมคูล ความพอดีในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาชำระล้างกิเลส สรรพยากิเลสในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พ้นจากทุกข์ๆ ใจ

ถ้าศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาๆ ศึกษาจนตาย ก็ตายไปกับความรู้ที่นั่นแหละ นี่ไง บุพนิวาसानุสติญาณ จตุปปาตญาณ ข้อมูลที่กระทำมาๆ ความลับไม่มีในโลกที่มันอยู่ในหัวใจนั่นไง

แต่ถ้าเป็นจริงๆ ในปัจจุบันนี้เป็นจริงด้วยมรรคใจ ด้วยสติ สมาธิ ปัญญา ปัญญา มันปัญญาอย่างไร ปัญญาที่เราคิดกันใช่ไหม ปัญญาที่เราใช้กันอยู่นี้ใช่ไหม เพราะปัญญาขึ้นมา ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วก็มีสุตมยปัญญา สุตมยปัญญาคือการศึกษาเล่าเรียน การฟัง การวิเคราะห์วิจัย จินตมยปัญญา จินตนาการที่ยิ่งใหญ่ จินตนาการที่ยิ่งใหญ่ถ้ามันไม่มีภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันก็สำเร็จไปไม่ได้ เพราะทุกคนก็มีจินตนาการทั้งนั้น จินตนาการนี้ยิ่งใหญ่นัก ถ้าไม่มีจินตนาการที่ยิ่งใหญ่ พวกเราทำอะไรไม่ได้ พวกเราจะมีโครงการที่เราปรารถนาไม่ได้ แต่จินตนาการแล้ว ถ้าไม่มีภาวนามยปัญญาเป็นสัจจะความเป็นจริง สัจจะความเป็นจริง ภาวนามยปัญญาเกิดจากไหน เกิดจากตำราใช่ไหม

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาเทศน์ว่าภาระ ท่านห่วงใยมากเรื่องสัญญาๆ เวลาสมัย หลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่นนะ ถ้าเป็นข้อเท็จจริง เป็นความสำคัญจะข้ามไปๆ ตรงนี้ไม่ได้ ตรงนี้สำคัญ ข้ามๆ ข้ามไป ข้ามเพราะอะไร เพราะอย่าให้มันรู้ มันรู้แล้วมันจินตนาการ มันสร้างภาพร้ายกาจนัก

คำว่า “ร้ายกาจนัก” นี่ไง สิ่งที่ร้ายกาจ ร้ายกาจในโลกนี้ ไม่มีสิ่งใดร้ายกาจเท่ากับกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก การจินตนาการในใจของสัตว์โลก มันร้ายกาจนัก ถ้าร้ายกาจนัก มันสร้างภาพของมันทั้งนั้นนะ ถ้ามันสร้างภาพนะ ขณะที่ไม่มีใครบอกมัน ไม่มีใครชี้ทางมัน ไม่รู้ ข้อมูล มันยังสร้างภาพของมันเอง แล้วถ้ายังรู้ข้อมูลด้วยนะ ยิ่งหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ผู้ที่มีชื่อเสียงด้วยนะ มันอึ้งเลย หลวงปู่มั่นพูดอย่างนั้น หลวงปู่มั่นพูดอย่างนั้น

เขาพูดอย่างนั้นพูดเป็นประเด็น พูดให้เราไตร่ตรอง พูดให้เราย้อนกลับเข้ามาในหัวใจของเรา พูดปลุกปลอบให้เราเข้มแข็ง ให้เรามีความกล้าหาญให้เข้าไปเผชิญกับความจริงในใจของตน อยากได้เสื่อต้องเข้าถ้ำเสื่อ อยากแก้กิเลสต้องเข้าคูลาของจิต อยากการกระทำต้องเข้าไปเผชิญกับความจริง

พวกเราไม่กล้าเผชิญกับความจริงใดๆ ทั้งสิ้น หลบหลีก แล้วอึ้งอึ้ง อึ้งธรรมะ อึ้งว่า นี่สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา

เวลาภวานามยปัญญามันเกิดขึ้นใหม่ๆ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติใหม่งนะ เอ๊ะ! มันมาได้ อย่างไร เอ๊ะ! มันไปได้ได้อย่างไร คำว่า “มาได้อย่างไร ไปได้อย่างไร” มี ๒ อย่าง อย่างหนึ่งคือคนที่ภวานาไม่เป็นเลย เริ่มต้นมันมาได้อย่างไร มันมาได้อย่างไร ธรรมคุณหนึ่งไปหมดเลย แต่เวลาภวานาไปเป็นความจริงๆ แล้ว สิ่งที่เป็นความจริงๆ สิ่งที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นใจ จินตมยปัญญาคือจินตนาการ การคาด การคิด มันได้ทั้งนั้นนะ เวลามันเกิดความเป็นจริง ความจริงเพราะอะไร ความจริงเพราะเราฝึกฝนใจ ความจริงเพราะทำความสงบของใจเข้ามาใจ ความจริงเพราะเราฝึกหัดของเราใจ

นี่ไง เวลาวิปัสสนา วิปัสสนาการรู้แจ้งในจิตของคน ถ้าการรู้แจ้งในจิตของตน ปัญญาที่เกิดขึ้นกับจิตของตน จิตของตนที่มันเกิดขึ้นแล้ว พอมันเกิดขึ้นแล้วมันใช้ปัญญาแยกแยะของมัน นี่ไง อาสวัคชญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ ศึกษาขนาดไหน ทำมาขนาดไหน ทำมาเพื่ออง ทำอะไรก็ยังคงอยู่อย่างนั้นนะ นี่เวลาค้นคว้า ศึกษามาแล้วประพฤติปฏิบัติไม่ได้ เวลาจะเอาจริงเอาจริงขึ้นมา เอาจริงเอาจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะสิ่งที่เป็นจริงๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์นิพพานไปหมดแล้ว ยังไม่มีผู้รู้จริงใจ เวลาผู้รู้จริงก็เป็นผู้รู้จริงจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียเอง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเทศนาว่าการรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ เวลาหรือสัตว์ขันธ์สัตว์ เทศนาว่าการ เวลาถ้าจะประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ กาลามสูตร อย่าให้เชื่อใครทั้งสิ้น อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของตน อย่าเชื่อใดๆ แล้วไม่เชื่อแล้วทำอย่างไร ไม่เชื่อก็พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริงใจ

แต่เริ่มต้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภนามารือสัตว์ขันธ์สัตว์ เผยแผ่ธรรมๆ พยายามปลุกศรัทธา ศรัทธาไทยสำคัญ ศรัทธาของสัตว์โลกสำคัญ สำคัญเพราะไม่ศรัทธาก็ไม่มีความเชื่อ ไม่มีศรัทธาก็ไม่มีความมั่นคง ไม่มีศรัทธาก็ไม่มีการแสวงหา ไม่มีศรัทธาก็ไม่มีการศึกษา ถ้าไม่มีศรัทธานะ

แต่ศรัทธา เวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ศรัทธาก็เป็นศรัทธาอันหนึ่ง แต่พอปฏิบัติแล้วมันต้องเป็นความจริงๆ ใจ มันถึงเริ่มกาลามสูตรมาทีหลังใจ เวลากาลามสูตรมันเป็นความจริงของตน ถ้าความจริงของตน ถ้ามันทำขึ้นมาได้จริง มันเป็นความจริง เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนอย่างนี้ใจ

เวลาโลกสมมุติๆ ว่าเป็นสมมุติ สมมุติคือว่าของชั่วคราว มันมีจริง จริงตามสมมุติ ไม่ใช่ว่าโลกสมมุติๆ แล้ว โลกสมมุติ สมมุติแล้วเอ็งอย่าทุกข์สิ เอ็งก็รู้ว่าสมมุติแล้ว แล้วเอ็งไปยึดมั่นถือมั่นทำไม ให้อุ่พวกขวางโลกว่า สมมุติกี่ไม่เอา สมมุติกี่ทิ้งขว้าง เอ็งทิ้งขว้างได้อย่างไร ในเมื่อเอ็งเกิดมาเอ็งเป็นสิ่งที่มิชีวิต เอ็งเกิดมาเอ็งเป็นสิ่งที่มิชีวิต เอ็งต้องรับผิดชอบ ที่เอ็งเกิดมา เกิดมาจากอะไร เกิดมาจากเวรกรรมของเอ็งทั้งนั้น แล้วเอ็งอยู่ในปัจจุบันนี้ สิ่งทีเอ็งกระทำอยู่นั้นคือกรรมปัจจุบันใจ ทีมา มาจากกรรมอดีตมาปัจจุบัน แล้วมันจะมีกรรมอนาคตไป นี้ใจ พวกขวางโลกก็ขวางโลกไป ให้อุ่พวกทีว่ามันเป็นสมมุติ มันไม่จริงไม่จริง

ไม่จริงไม่จริงเอ็งก็ต้องปล่อยวางสิ ไม่จริงไม่จริงเอ็งก็อย่าไปยึดมั่นถือมั่นมันมันสิ ไม่ยึดมั่นถือมั่น แต่มันมิของมันนะ เวลามิของมันนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรมแล้ว

สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ คือลบล้างสมมุติบัญญัติในใจทั้งหมด แต่เวลาพระเจ้าสุโธทนะ สามเณรราหุล นางพิมพา พระพุทธเจ้าจำได้ใหม่ พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว แล้วจำใครไม่ได้เลยหรือ

พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วก็ยังจำได้ เห็นใหม่ การจำคือสัญญา ความจำได้หมายรู้อย่างมีของ มันอยู่ใช่ไหม แต่ขันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณของพระอรหันต์เป็น ภารา หเวปญจกุขนุชา เป็นภาระหน้าที่จะต้องดูแลกันไปจนถึงที่สุด เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะนิพพานนะ ลาวัณณะแล้วละ ลาธาตุลาขันธ ลากันที พอกันที

แต่เวลาพวกเรานะ พวกปุถุชนคนหนา รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ขันธ ๕ เป็นมาร เป็นมาร รูปก็ยึด เวทนาก็ของเรา ยิ่งสัญญาก็ยิ่งสังขารปรุงแต่ง ยิ่งวิญญาณนี่ร้อยแปด ขันธมาร ขันธนี้เป็นมาร เป็นมาร เป็นเวร เป็นภัยกับเรา มันเหยียบย่ำทำลายหัวใจของเรา ถ้าปุถุชนนะ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร ขันธ ๕ เป็นขันธมาร เป็นมารไปหมด เพราะอะไร เพราะมีกิเลสตัดหาคความทะยานอยากไป

ถ้ามีกิเลสตัดหาคความทะยานอยาก สิ่งที่เรากระทำๆ ก็เพื่อชำระล้างนี้ไป เพื่อชำระล้าง ที่มันสะอาดบริสุทธิ์ไปแล้ว ชำระล้าง สะอาดบริสุทธิ์ไปแล้ว สอุปาทิเสสนิพพาน สะคือเศษส่วนที่เหลืออยู่ สะคือชีวิตที่ยังมีอยู่ สิ่งมีชีวิตตั้งแต่สิ้นกิเลสไปแล้ว สิ่งที่มีชีวิตที่เหลืออยู่นี้คือเศษทิ้งๆ แต่เศษทิ้งนี้มันเป็นประโยชน์กับโลกนี้ นี่ไง สิ่งที่ธรรมชาติให้ได้ๆ ความเป็นจริงในหัวใจนั้น แล้วสื่อสารได้ไง

แต่ของเราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว สิ่งที่ยังมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ เราก็ไปศึกษา เวลาศึกษาขึ้นมามีการสังคายนา มีการแก้ไขกันมาตลอด ก็ยึดเข้าไป ใครมีความรู้ ความเห็นอย่างไรก็ยึดเข้าไป ลัทธิใดก็เชื่อตามกันไปทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็นความจริงๆ สิ่งนั้นเป็นแนวทาง เป็นแนวทางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราศึกษามาแล้ว ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติ ปรีชาดี ปฏิบัติ ปฏิเวธ เวลาปฏิเวธมันรู้แจ้งกลางหัวใจขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงๆ นี่เป็นธรรมทายาท เป็นธรรมมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นบริษัท ๔ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้ เราได้รับมรดกตกทอดกันมา แต่เราไม่สามารถเข้าไปหาสิ่งจะความจริงอันนั้นได้ไง

เรามีคุณค่ามากน้อยขนาดไหน ทั้งๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนานะ รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ๆ เราก็เป็นสัตว์โลก สัตตะผู้ข้อง ศึกษามาแล้วเราพยายามชวนขายของเรา ถ้ามันมีศรัทธามีความเชื่อนะ มันจะพินกลับมา พินกลับมาหาตัวตนของเราละ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วางธรรมวินัยนี้ไว้ เราเกิดมาในวัฒนธรรมของชาวพุทธ เรามีความสุขความร่มเย็นจากพระพุทธศาสนานะ เรามีความสุขความร่มเย็นจากผู้ที่คุ้มครองดูแลนะ แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นไป ศีล สมาธิ ปัญญา มันจะเกิดเข้ามาในหัวใจของเรา เห็นไหม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ธรรมะมันจะก้งวานกลางหัวใจไป ธรรมะมันจะอยู่ท่ามกลางหัวใจนี้ไง พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธะ ตอนนี้มันขันธมาร มันควบคุมอยู่เห็นไหม

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐมากๆ หลวงตาท่านพูดประจำเหมือนห้วงสรรพสินค้า ใครเข้าไปแล้วได้มากได้น้อยแค่ไหน คนที่ไปตากแอร์ก็ได้แค่ความเย็นมา คนที่มีอำนาจวาสนาเขาชวนขายของเขาละ เขาแลกเปลี่ยนเอาสิ่งใดมา แลกเปลี่ยนมาด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดสาหะ ความเพียรต้องเป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม ความถูกต้องดีงามจะเข้าไปทำลายมิจฉาทิฐิ ความเห็นผิด ความคับแค้นใจ ความเครียดในหัวใจ มันจะทำลายหมด ถ้าถูกต้องดีงามแล้วมันจะปลดปล่อยโล่งโล่งในหัวใจของตน สว่างไสวท่ามกลางหัวใจนั้น หัวใจของเราแท้ๆ นะ ถ้าคนมันเห็นแล้วมันจะเห็นคุณค่าไง คุณค่าสิ่งใดมันจะเท่ากับการภาวนา การบำเพ็ญตบะธรรม

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ประจำ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด เพราะคนที่ประพฤติปฏิบัติมันยังมีโอกาสไป เราก็พยายามของเรา หายใจเข้า นึกพุท หายใจออกนึกโซ พยายามทำของเรา ทำไปเรื่อยๆ แล้วเราจะเห็นคุณค่าของมัน เราจะเห็นคุณค่าสิ่งที่มีมันมาทำให้หัวใจเราไม่เครียด ทำให้หัวใจเราปลดปล่อย แล้วเห็นคุณค่ามาก เราจะชวนขายมาก ชวนขายมาก พอกิเลสมันอยากได้มากก็ทำไม่ได้อีก

เราขวนขวายมาก เราก็พยายามวางไว้ให้มันเป็นสัจธรรม ทำเป็นจริงของมัน แล้วถ้าเป็นไปได้ก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของเรา เทียบถึงอำนาจวาสนาของเรา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาแล้ว เราจะมีอำนาจวาสนาเห็นความจริงในหัวใจเราหรือไม่ เอวัง